

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ pentru modificarea și completarea Legii nr.202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați

În temeiul art.108 din Constituție, republicată, și al art.1 pct.V. poz.2 din Legea nr.291/2004 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță:

Art.I. - Legea nr.202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.301 din 8 mai 2002, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 4, literele a) - c) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"a) prin *discriminare directă* se înțelege tratamentul mai puțin favorabil aplicat unei persoane, după criteriul de sex, decât este, a fost sau ar fi tratată o altă persoană într-o situație comparabilă;

b) prin *discriminare indirectă* se înțelege situația în care prevederi, criteriile sau practici, aparent neutre, ar pune persoane de un anumit sex într-un anumit dezavantaj, în comparație cu persoane de sex opus, cu excepția cazului în care prevederea, criteriul sau practica se justifică în mod obiectiv printr-un scop legitim, iar mijloacele de atingere a scopului sunt adecvate și necesare;

c) prin *hărțuire sexuală* se înțelege orice formă de comportament nedorit - verbal, nonverbal sau fizic - *de natură sexuală*, care apare cu scopul sau efectul atingerii demnității unei persoane, mai ales când crează un mediu degradant, de intimidare, de ostilitate, de umilire sau ofensator;"

2. La articolul 4 după litera b), se introduce o nouă literă, litera b¹), cu următorul cuprins:

"b¹) prin *hărțuire* se înțelege orice comportament nedorit, având legătură cu faptul că o persoană este de un sex sau altul, care apare cu scopul sau are ca efect atingerea demnității persoanei și crearea unui mediu degradant, de intimidare, de ostilitate, de umilire sau ofensator;"

3. După articolul 4, se introduce un nou articol, articolul 4¹, cu următorul cuprins:

„Art.4¹. - În materia reglementată de prezenta lege dispozițiile prevăzute la art. 4 prevalează asupra oricăror prevederi din alte acte normative, iar în caz de conflicte în domeniu prevalează dispozițiile menționate.”

4. La articolul 6 alineatul (1), litera g) se modifică și va avea următorul cuprins:
"g) beneficii, altele decât cele de natură salarială precum și la securitate socială."

5. La articolul 6 alineatul (1), după litera g) se introduce o nouă literă, litera g¹), cu următorul cuprins:

„g¹) organizații patronale și organisme profesionale, precum și la beneficiile acordate de acestea;”

6. La articolul 8 alineatul (1), litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:
"e) beneficii, altele decât cele de natură salarială precum și la securitate socială;"

7. Alineatul (2) al articolului 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Sunt exceptate de la aplicarea prevederilor alin.(1) lit. a) locurile de muncă în care, datorită naturii activităților profesionale respective sau cadrului în care acestea sunt desfășurate, o caracteristică legată de sex este o cerință profesională autentică și determinantă, cu condiția însă ca obiectivul urmărit să fie legitim și cerința să fie proporțională.”

8. La articolul 8, se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

"(3) Este considerată discriminare dispoziția de a discrimina o persoană pe criteriul de sex."

9. Alineatul (1) al articolului 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Maternitatea nu poate constitui un motiv de discriminare.”

10. Alineatul (1) al articolului 10, se modifică și va avea următorul cuprins:

"(1) Este considerată discriminare după criteriul de sex, atât hărțuirea cât și hărțuirea sexuală a unei persoane de către o altă persoană la locul de muncă sau în alt loc în care aceasta își desfășoară activitatea. Este interzis ca deciziile privind o persoană să fie afectate de acceptarea sau respingerea de către persoana în cauză a unui comportament ce ține de hărțuirea sau de hărțuirea sexuală a acesteia."

11. La alineatul (2) al articolului 10, partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

"(2) Constituie discriminare după criteriul de sex orice comportament definit drept hărțuire sau hărțuire sexuală, având ca scop:"

12. Articolul 11 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art.11. - Pentru prevenirea și eliminarea oricăror comportamente, definite drept discriminare după criteriul de sex, angajatorul are următoarele obligații:

a) să prevadă în regulamentele de ordine interioară ale unităților sancțiuni disciplinare, în condițiile prevăzute de lege, pentru angajații care încalcă demnitatea personală a altor angajați prin crearea de medii degradante, de intimidare, de ostilitate, de umilire sau ofensatoare, prin acțiuni de discriminare, definite la art. 4 lit. a) - c) și la art. 10;

b) să asigure informarea tuturor angajaților cu privire la interzicerea hărțuirii și a hărțuirii sexuale la locul de muncă, inclusiv prin afișarea în locuri vizibile a prevederilor regulamentare de ordine interioară pentru prevenirea oricărui act de discriminare după criteriul de sex;

c) să informeze imediat după ce a fost sesizat, autoritățile publice abilitate cu aplicarea și controlul aplicării legislației privind egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați."

13. La articolul 12 se introduce un nou alineat, alineatul (2), cu următorul cuprins:

"(2) Prevederile alin.(1) se aplică în mod corespunzător și membrilor organizației sindicale sau reprezentanților salariaților care au competența să acorde sprijin în rezolvarea situației la locul de muncă potrivit art.33 alin.(1)."

14. Alineatul (1) al articolului 14 se modifică și va avea următorul cuprins:

"(1) Este interzisă orice formă de discriminare după criteriul de sex în ceea ce privește accesul femeilor și bărbaților la toate nivelurile de instruire și de formare profesională, inclusiv ucenicia la locul de muncă, la perfecționare și, în general, la educația continuă."

15. Articolul 23 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Art.23.** - (1) Se înființează Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES), denumită în continuare *Agenția*, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, finanțată de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, cu sediul în municipiul București.

(2) *Agenția* promovează principiul egalității de șanse și tratament între bărbați și femei și asigură integrarea activă a perspectivei de gen în toate politicile și programele naționale.”

16. După articolul 23, se introduc nouă noi articole, articolele 23¹ – 23⁹, cu următorul cuprins:

"**Art.23¹.** - *Agenția* îndeplinește următoarele funcții:

a) de strategie, prin care se asigură fundamentarea, elaborarea și aplicarea strategiei și politicilor Guvernului în domeniul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați;

b) de armonizare cu reglementările Uniunii Europene a cadrului legislativ din domeniul său de activitate;

c) de reprezentare, prin care se asigură, în numele statului român, reprezentarea pe plan intern și extern în domeniul său de activitate;

d) de autoritate de stat, prin care se asigură integrarea activă și vizibilă a perspectivei de gen în toate politicile și programele naționale, controlul aplicării și respectării reglementărilor din domeniul său de activitate și funcționarea organismelor din subordinea și coordonarea sa.

Art.23². - (1) În exercitarea funcțiilor prevăzute la art.23¹, *Agenția* îndeplinește, în principal, următoarele atribuții:

- a) coordonează aplicarea strategiei și politicilor Guvernului în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați;
- b) propune Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei proiecte de acte normative, Planuri Naționale de Acțiune pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați și asigură aplicarea acestora;
- c) avizează la solicitarea Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei proiectele de acte normative inițiate de alte autorități, în vederea integrării și respectării principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați;
- d) elaborează rapoarte, studii, analize și prognoze privind aplicarea principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați în toate domeniile de activitate;
- e) elaborează, propune și implementează proiecte și programe de parteneriat cu finanțare internă și/sau externă;
- f) coordonează și/sau implementează Programele Comisiei Europene privind egalitatea de gen;
- g) este reprezentată în structurile de coordonare sau gestionare a fondurilor sau programelor derulate în România de către Uniunea Europeană, în vederea respectării principiului egalității de gen la alocarea resurselor;
- h) reprezintă Guvernul României în organismele europene și internaționale din domeniu și colaborează cu structuri similare din alte țări;
- i) primește reclamații/plângeri privind încălcarea dispozițiilor normative referitoare la principiul egalității de șanse și tratament între femei și bărbați și al discriminării după criteriul de sex, de la persoane fizice, persoane juridice, instituții publice și private;
- j) cooperează cu autorități centrale și locale, cu instituții de învățământ și de cercetare, cu organizații neguvernamentale;
- k) sprijină formarea funcționarilor publici și salariaților instituțiilor sau organismelor publice sau private în domeniul aplicării principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați;
- l) elaborează, tipărește și difuzează, în țară și în străinătate materiale de informare privind politicile guvernamentale în domeniu.

(2) Alte atribuții ale *Agenției* se stabilesc prin Statutul *Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați*, aprobat prin hotărâre a Guvernului.

(3) În scopul îndeplinirii atribuțiilor sale *Agenția* poate solicita informații de la autorități ale administrației publice centrale și locale, alte instituții și autorități publice, societăți comerciale la care statul este acționar sau asociat, organizații patronale și sindicale reprezentative la nivel național, acestea având obligația de a furniza datele solicitate.

Art.23³. - (1) *Agenția* este condusă de un președinte, asimilat din punctul de vedere al salarizării cu funcția de director general din minister, numit de către ministrul muncii, solidarității sociale și familiei, în condițiile legii.

(2) Președintele reprezintă *Agenția* în raporturile cu Guvernul, cu ministerele, cu alte autorități ale administrației publice, cu organizații, precum și în raporturile cu persoane fizice și juridice, române sau străine.

(3) În exercitarea atribuțiilor sale președintele emite ordine, norme și instrucțiuni. Ordinele, normele și instrucțiunile cu caracter normativ se publică în Monitorul Oficial al României, în condițiile legii.

(4) Președintele este ordonator secundar de credite.

Art.23⁴. - (1) Structura organizatorică a *Agenției* se stabilește prin Statutul *Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați*, aprobat prin hotărâre a Guvernului.

(2) Coordonarea și atribuțiile compartimentelor din cadrul *Agenției* se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare, aprobat prin ordin al președintelui.

Art.23⁵. - (1) *Agenția* se înființează cu data de 1 ianuarie 2005 și începe să funcționeze din data de 1 martie 2005 cu un număr total de 30 de posturi de funcționari publici și personal contractual, asigurat prin redistribuire din numărul de posturi aprobat Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei.

(2) Salarizarea personalului din aparatul central al *Agenției* se face în conformitate cu prevederile legale aplicabile personalului din organele de specialitate ale administrației publice centrale.

(3) *Agenția* coordonează activitatea structurilor specifice pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați înființate, în baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr.285/2004 privind aplicarea Planului național de acțiune pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați, în cadrul direcțiilor pentru dialog, familie și solidaritate socială județene și a municipiului București.

Art.23⁶. - (1) *Agenția* poate beneficia de donații și sponsorizări în condițiile legii.

(2) Pentru finanțarea activității *Agenției* pot fi utilizate și fonduri externe rambursabile și nerambursabile.

Art.23⁷. - *Agenția* asigură respectarea și exercită controlul asupra aplicării prevederilor prezentei legi.

Art.23⁸. - (1) Se înființează Comisia națională în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați - CONES, a cărei activitate este coordonată de președintele *Agenției*. CONES preia, de la data constituirii legale, atribuțiile Comisiei consultative interministeriale în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați (CODES).

(2) Alte atribuții ale CONES sunt prevăzute de Regulamentul propriu de organizare și funcționare, elaborat de către *Agenție* și aprobat de CONES și care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) CONES este alcătuită din reprezentanți ai ministerelor și ai altor organe de specialitate ale administrației publice centrale, din subordinea Guvernului, sau ai autorităților administrative autonome, ai organizațiilor sindicale și ai asociațiilor patronale reprezentative la nivel național precum și din reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale, cu activitate recunoscută în domeniu, desemnați prin consens de acestea.

(4) Componenta CONES este propusă de președintele *Agenției*, în termen de maximum 30 de zile de la data numirii acestuia, cu consultarea autorităților publice, organizațiilor și asociațiilor prevăzute la alin.(3), și se aprobă prin decizie a primului

ministru. CONES este legal constituită la data aprobării de către primul-ministru a componenței acesteia.

(5) CONES asigură coordonarea activității Comisiilor județene, și a municipiului București, în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați (COJES).

(6) Reuniunile CONES se desfășoară trimestrial la sediul Agenției. Secretariatul CONES este asigurat de către compartimentul desemnat prin ordin de președintele Agenției.

Art.23⁹. - În fiecare județ și în municipiul București se constituie Comisia județeană în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați (COJES) în vederea îndeplinirii prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 285/2004."

17. La articolul 24, partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art.24. - *Agenția* asigură respectarea și exercită controlul asupra aplicării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, prin instituțiile coordonate sau subordonate Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei care au în responsabilitate aplicarea de măsuri de promovare a egalității de șanse și tratament între femei și bărbați și de eliminare a discriminării directe și indirecte după criteriul de sex, după cum urmează:

....."

18. Articolul 29 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art.29. - Avocatul Poporului colaborează cu Agenția și, până la data de 1 martie 2005, cu Ministerul Muncii Solidarității Sociale și Familiei, pentru soluționarea plângerilor privind egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați, pentru combaterea discriminării pe bază de sex în domeniile reglementate prin prezenta lege."

19. Articolul 30 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art.30. - Institutul Național de Statistică sprijină activitatea și colaborează cu Agenția și, până la data de 1 martie 2005, cu Ministerul Muncii Solidarității Sociale și Familiei, pentru dezvoltarea statisticii de gen și pentru implementarea în România a indicatorilor de gen promovați de Comisia Europeană."

20. La articolul 32, se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Opinia reprezentanților sindicali din unități, cu atribuții pentru asigurarea respectării egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați la locul de muncă, se menționează obligatoriu în raportul de control privind respectarea prevederilor prezentei legi.”

21. Titlul Capitolului VI se modifică și va avea următorul cuprins:

"Soluționarea sesizărilor și reclamațiilor privind discriminarea după criteriul de sex"

22. Articolul 33 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art.33. - (1) Angajații au dreptul ca în cazul în care se consideră discriminați după criteriul de sex să formuleze sesizări/reclamații către angajator sau împotriva lui, dacă

acesta este direct implicat, și să solicite sprijinul organizației sindicale sau al reprezentanților salariaților din unitate pentru rezolvarea situației la locul de muncă.

(2) În cazul în care această sesizare/reclamație nu a fost rezolvată la nivelul angajatorului, prin mediere, persoana angajată care prezintă elemente de fapt ce conduc la prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte după criteriul de sex în domeniul muncii, în baza prevederilor prezentei legi, are dreptul să transmită sesizarea/reclamația atât Agenției cât și să introducă cerere către instanța judecătorească competentă, la secțiile specializate pentru conflicte de muncă și litigii de muncă ori de asigurări sociale în a căror rază teritorială de competență își desfășoară activitatea angajatorul sau făptuitorul ori, după caz, la instanța de contencios administrativ, dar nu mai târziu de un an de la data săvârșirii faptei.

(3) În cazul în care o persoană se consideră vătămată, în baza prevederilor prezentei legi și transmite o sesizare/reclamație Agenției, președintele Agenției emite, în termen de 3 zile, un Aviz consultativ privind oportunitatea sancționării faptei de discriminare sesizate, denumit în continuare Aviz.

(4) Instanța judecătorească competentă potrivit alin.(2), în cazul în care consideră necesar, în vederea soluționării cauzei cu care a fost sesizată, poate solicita Agenției un raport.

(5) Hotărârea pronunțată de instanța judecătorească, se comunică și Agenției.

(6) Prin cererea introdusă în condițiile prevăzute la alin.(2) persoana angajată care se consideră discriminată după criteriul de sex are dreptul să solicite despăgubiri materiale și/sau morale, precum și/sau înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii de la persoana care le-a săvârșit.”

23. Articolul 34 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Art.34.** - (1) Persoana care prezintă elemente de fapt ce conduc la prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte după criteriul de sex, în alte domenii decât cel al muncii, are dreptul să introducă cerere către instanța judecătorească competentă, potrivit dreptului comun.

(2) Prin cererea introdusă în condițiile prevăzute la alin.(1) persoana care se consideră discriminată după criteriul de sex are dreptul să solicite despăgubiri materiale și/sau morale, precum și/sau înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii de la persoana care le-a săvârșit.”

24. Articolul 38 se modifică și va avea următorul cuprins:

"**Art.38.** - (1) Persoanele care se consideră discriminate după criteriul de sex pot adresa sesizări/reclamații Agenției sau pot introduce cereri direct la instanțele judecătorești competente.

(2) Sarcina probei revine persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea/reclamația sau, după caz, cererea de chemare în judecată, pentru fapte care permit a se prezuma existența unei discriminări directe sau indirecte, care trebuie să dovedească neîncălcarea principiului egalității de tratament.

(3) Cererile persoanelor care se consideră discriminate după criteriul de sex, adresate instanțelor judecătorești competente, sunt scutite de taxa de timbru.

(4) Agenția, sindicatele, organizațiile neguvernamentale care urmăresc protecția drepturilor omului, precum și alte persoane juridice care au un interes legitim în respectarea principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați, au, la cererea

persoanelor discriminate, calitate procesuală activă în justiție, și pot asista în cadrul procedurilor administrative aceste persoane."

25. Alineatul (1) al articolului 40 se modifică și va avea următorul cuprins:

"(1) Constituie contravenții, și se sancționează cu amendă contravențională de la 15.000.000 lei la 150.000.000 lei încălcarea dispozițiilor art.8 alin.(1), art.9 alin.(1) și (2), art.10, art.12 și ale art.14 - 20."

26. La alineatul (2) al articolului 40, partea introductivă a se modifică și va avea următorul cuprins:

"(2) Constatarea contravențiilor prevăzute de prezenta lege se face de către:"

27. La articolul 40, se introduc două noi alineate, alineatele (3) și (4), cu următorul cuprins:

"(3) Procesele verbale de constatare a contravențiilor se transmit de îndată Agenției, pentru Aviz;

(4) Pentru aplicarea sancțiunilor Agenția transmite Avizul, în termenul prevăzut la art.33 alin.(3) Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării."

28. După articolul 42 se introduce un nou articol, articolul 43, cu următorul cuprins:

„**Art.43.** - Prezenta lege transpune Directiva Consiliului nr. 76/207/EEC din 9 februarie 1976 pentru implementarea principiului egalității de tratament pentru bărbați și femei referitor la accesul la ocupare, pregătire profesională, promovare și condiții de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L 39 din 14 februarie 1976, cu modificările și completările aduse prin Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2002/73/CE din 23 septembrie 2002, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L 269 din 5 octombrie 2002.”

Art.II. - Statutul Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați se elaborează de către aceasta și se aprobă prin hotărâre a Guvernului în termen de 60 de zile de la data numirii în funcție a președintelui Agenției.

Art.III. - Organizarea, funcționarea și atribuțiile Comisiilor județene, și a municipiului București, în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați se aprobă prin hotărâre a Guvernului în termen de 90 de zile de la data constituirii legale a Comisiei naționale în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați.

Art.IV. - Pe data de 15 aprilie 2005, se abrogă Hotărârea Guvernului nr.967/1999 privind constituirea și funcționarea Comisiei consultative interministeriale în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați (CODES), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 583 din 30 noiembrie 1999, cu modificările ulterioare.

Art.V. - Legea nr.202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, cu modificările și completările aduse prin prezenta ordonanță, se va republica în Monitorul Oficial al României, după aprobarea prin lege a prezentei ordonanțe, dându-se articolelor o nouă numerotare.

Art.VI. - Prezenta ordonanță intră în vigoare la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României.

Contrasemnează:

Ministrul muncii,
solidarității sociale și familiei
Dan Mircea Popescu

Ministru de stat,
ministrul administrației și internelor
Marian Florian Săniucă

Ministru delegat
pentru administrația publică
Gheorghe Emașu

Ministrul finanțelor publice
Mihai Nicolae Tănăsescu

București, 19 august 2004
Nr. 84